

Voor dit document hanteren wij classificatie:

TLP: AMBER

SIVON

Documentenclassificatie

Datum:

Classificatie	Toelichting
TLP: RED	Strikte toegangscontrole. Opslag op beveiligde servers met encryptie. Distributie alleen via beveiligde kanalen.
TLP: AMBER	Dit document mag gedeeld worden binnen SIVON en (externe) belanghebbenden. Ontvanger mag niet verder delen.
TLP: GREEN	Geen restricties op toegang of distributie. Mag vrijelijk gedeeld worden binnen en buiten SIVON, maar niet via publieke kanalen.
TLP: CLEAR	Geen restricties op toegang of distributie. Mag vrijelijk gedeeld worden, ook via publieke kanalen binnen en buiten SIVON.

TLP: AMBER				
Europese openbare aanbestedingsprocedure Leerling administratiesysteem (LAS) 2025 SIVON				
Nota van inlichtingen 18 december 2025				
Hierbij ontvangt u de nota van inlichtingen van 18 december 2025 met de volgende inhoud. 1. Ontvangen vragen en antwoorden daarop 2. Vervolg planning aanbestedingsprocedure 3. Bijlagen bij nvi 18 december 2025 - Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 18 december 2025 - Vastgestelde nadere overeenkomst - Bijlage Informatiebeveiliging en privacy nvi 18 december 2025				
1. Ontvangen vragen en antwoorden daarop				
Offerteaanvraag				
Nr. vraag	Pagina nummer	Paragraaf nummer	Vraag inschrijver	Antwoord
166	8	1.5	In het antwoord op vraag 7 van Nota van Inlichtingen 1 schrijft Aanbestedende dienst het volgende: “In de nadere offerteaanvraag kan het schoolbestuur daarnaast vragen naar extra functionaliteiten die niet onder de functionaliteiten vallen van de raamovereenkomst.” Kan Aanbestedende dienst toelichten op welke wijze deze extra functionaliteiten uitgevraagd zullen worden? Wordt van Inschrijvers verwacht dat ze deze extra's leveren binnen hun aanbod in de betreffende minicompitie (en dus binnen de inschrijftarief) of zullen deze extra functionaliteiten als optionele, aanvullende modules (met eigen tarief) uitgevraagd worden?	De extra optionele functionaliteiten vallen niet onder het te offereen abonnementstarief. Het schoolbestuur kan in de nadere offerteaanvraag van de minicompitie vragen naar extra optionele functionaliteiten die de inschrijver kan aanbieden en waar het schoolbestuur al dan niet voor kan kiezen om ook te gebruiken in het LAS. De inschrijver zal de extra optionele functionaliteiten ook moeten voorzien van de prijs die inschrijver ervoor vraagt, als het schoolbestuur voor een extra optionele functionaliteit kiest.
167		1.5	Vervolg vraag op vraag 7, p. 8 Nvl 1: Op grond van het bepaalde in artikel 2.163 c, lid 2 Aw 2012 dient een herzieningsclausule onder andere aan het volgende te voldoen: - aard en omvang van mogelijke wijzigingen en opties. Uit de herzieningsclausule blijkt niet om welke concrete opties en/of wijzigingen het in deze gaat. Uit artikel 2.163 c Aw 2012, de wetsgeschiedenis alsmede de constante rechtspraak op dit punt volgt, dat de opties nauwkeurig en ondubbelzinnig in de herzieningsclausule dienen te worden omschreven. Hiervan is geen sprake in de herzieningsclausule in par.1.5. - verder dient in de herzieningsclausule te worden opgenomen welke impact deze opties en/of wijzigingen zullen kunnen hebben op met name de opdrachtsom. Voor wat betreft de impact op de opdrachtsom kunnen marges in de herzieningsclausule worden opgenomen; - de herzieningsclausule mag niet voorzien in opties en/of wijzigingen, die de algehele aard en omvang van de opdracht kunnen veranderen. Nu in de herzieningsclausule geen concrete opties en/of wijzigingen zijn aangegeven en evenmin duidelijk is gemaakt wat de impact is van deze opties en/of wijzigingen, kan op voorhand niet worden uitgesloten dat als gevolg van opties en/of wijzigingen de algehele aard en omvang van de opdracht kunnen veranderen. Het niet voldoen aan het bepaalde in artikel 2.163 c Aw 2012 levert strijdigheid op met het transparantiebeginsel, het gelijkheidsbeginsel en het concurrentiebeginsel. In dat verband is sprake van een ernstige tekortkoming. In het licht van het vorenstaande verzoeken wij u om in de herzieningsclausule in ieder geval de categorieën opties en wijzigingen te benoemen. Tevens verzoeken wij u om aan de hand van marges de impact van de opties en/of wijzigingen op de opdrachtsom in de herzieningsclausule op te nemen.	Zie ook het antwoord op de vorige vraag. Eerste - Het schoolbestuur kan in de nadere offerteaanvraag van de minicompitie vragen naar extra optionele functionaliteiten die de inschrijver kan aanbieden en waar het schoolbestuur al dan niet voor kan kiezen om ook te gebruiken in het LAS. Het is dus niet zo dat het schoolbestuur in de nadere offerteaanvraag van de minicompitie zelf gericht vraagt naar extra functionaliteiten. Tweede - Naar mening van opdrachtgever is geen sprake van impact op de opdrachtsom, nu de opdracht in een nadere offerteaanvraag niet wijzigt. Derde - Zie ook de antwoorden op de vragen 7 en 9 van de nvi 17 november 2025. Ten aanzien van de extra functionaliteiten die de inschrijver optioneel aanbiedt in zijn nadere offerte, geldt de voorwaarde dat deze altijd moeten aansluiten bij de aard van de opdracht c.q. levering van een LAS. De inschrijver zal de extra optionele functionaliteiten ook moeten voorzien van de prijs die inschrijver ervoor vraagt. Het schoolbestuur dat besluit voor een extra optionele functionaliteit te kiezen, dan vergoedt het schoolbestuur de prijs die de inschrijver heeft geoffreerd.
168		1.5	De ervaring van de vorige ronde minicompities is dat gegadigden bij elke minicompitie opnieuw dezelfde procesvragen moesten stellen (bijvoorbeeld over de procedure rondom de gebruikerstoetsen) die in elke minicompitie opnieuw op dezelfde manier beantwoord werden door aanbestedende dienst. Volgens ons kan dit proces efficiënter door de offerteaanvraag van een nieuwe minicompitie te actualiseren op basis van vragen en antwoorden op Nvl's van een voorgaande minicompitie onder dezelfde raamovereenkomst, voor zover dit redelijkerwijs mogelijk is. Is aanbestedende dienst bereid om dit te doen en hiermee het aantal (repeterende) vragen en antwoorden van minicompitie tot minicompitie te verminderen?	Daar waar het het efficiënte verloop van de minicompitie ten goede komt of het enkel om een verduidelijking gaat of een herstel van een omissie, zal opdrachtgever dit met het betreffende schoolbestuur bespreken en adviseren hieromtrent tijdens de voorbereidingen van de minicompitie.

169		1.6	Vervolg vraag op vraag 11 Nvl 1: Met betrekking tot omvang van de scope of work en de waarde van de opdracht wijzen wij op het volgende. Op grond van het arrest van het Hof van Justitie van 17 juni 2021, C-23/20, ECLI:EU:C:2021:490 (Simonsen & Weel A/S) moet op grond van artikel 49 in samenhang met artikel 18, lid 1 en artikel 33 van de Richtlijn 2014/24 in geval van aanbesteding van een raamovereenkomst cumulatief en concreet de volgende zaken worden benoemd: - de geraamde hoeveelheid, en - de geraamde waarde, en - de maximale hoeveelheid, en - de maximale waarde. Bij het ontbreken van deze zaken moet het gebruik van een raamovereenkomst als oneigenlijk worden aangemerkt en daarmee de volledige aanbesteding als onrechtmatig c.q. nietig (zie artikel 32, lid 2 Richtlijn 2004/18 en Richtlijn 2014/24 Considerans 60 en 61). Een en ander klemmt in het concrete geval temeer nu ook de herzieningsclausule niet aan wet en rechtspraak ter zake voldoet, waardoor een stapeling van ernstige tekortkomingen is ontstaan. Gelet hierop, verzoeken wij u om alsnog de geraamde hoeveelheid, de geraamde waarde, de maximale hoeveelheid en de maximale waarde aan te geven.	Inschrijver wordt gewezen op het gestelde in 1.6. Aan de hand van de daar geraamde hoeveelheid: Per jaar <u>Geraamde hoeveelheid: 145.600 leerlingen</u> Rekensom: 3 genoemde schoolbesturen in 1.6, in totaal 33.600 leerlingen + 10 schoolbesturen met elk gemiddeld 11.200 leerlingen (dit is het gemiddelde van de 3 genoemde schoolbesturen) <u>Geraamde waarde: € 2.475.200 exclusief btw</u> Rekensom: 145.600 leerlingen x minimaal €17 (dit is het minimum abonnementsstarief) <u>Maximale hoeveelheid: 242.000 leerlingen</u> Rekensom: 33.600 leerlingen van de 3 genoemde schoolbesturen + het aantal leerlingen van de 10 schoolbesturen met het grootste aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs <u>Maximale waarde: € 4.114.000 exclusief btw.</u> Rekensom: 242.000 x €17. Indien inschrijver wil rekenen met een hoger abonnementsstarief, dan kan inschrijver 242.000 vermenigvuldigen met het hogere abonnementsstarief. Bovenstaande is indicatief, hieraan kunnen geen rechten worden ontleend.
170		1.6	Vervolg vraag op vraag 13 Nvl 1: Op grond van het arrest van het Hof van Justitie van 17 juni 2021, C-23/20, ECLI:EU:C:2021:490 (Simonsen & Weel A/S) moet op grond van artikel 49 in samenhang met artikel 18, lid 1 en artikel 33 van de Richtlijn 2014/24 in geval van aanbesteding van een raamovereenkomst cumulatief en concreet de volgende zaken worden benoemd: - de geraamde hoeveelheid, en - de geraamde waarde, en - de maximale hoeveelheid, en - de maximale waarde. Bij het ontbreken van deze zaken moet het gebruik van een raamovereenkomst als oneigenlijk worden aangemerkt en daarmee de volledige aanbesteding als onrechtmatig c.q. nietig (zie artikel 32, lid 2 Richtlijn 2004/18 en Richtlijn 2014/24 Considerans 60 en 61). Een en ander klemmt in het concrete geval temeer nu ook de herzieningsclausule niet aan wet en rechtspraak ter zake voldoet, waardoor een stapeling van ernstige tekortkomingen is ontstaan. Gelet hierop, verzoeken wij u om alsnog de geraamde hoeveelheid, de geraamde waarde, de maximale hoeveelheid en de maximale waarde aan te geven.	Zie het antwoord op vraag 169.
171		2.2	Vervolg vraag op vraag 17 Nvl 1: Bij vorige aanbestedingen is gebleken dat de scope 'LAS' niet altijd helder is. Er zijn meerdere scholen die nu onder de noemer 'LAS' een completer product afnemen dan de definitie die in de aanbestedingsstukken is geformuleerd. Een reëel risico is dat bij het uitvragen van een 'LAS' in een mini competitie niet duidelijk is of bestaande functionaliteit wordt afgedekt. Dit kan een bewuste keuze zijn, maar gegadigde ziet een risico dat scholen een andere verwachting hebben bij functionaliteit van het LAS. Het gaat om basale onderwijsvoorzieningen zoals: - mogelijkheid om digitale leermiddelen aan een leerling toe te kennen - de functionaliteit voor het schoolbreed publiceren van cijfers op een gecontroleerd, vast moment in de tijd om leerlingwelzijn te borgen - het aanmaken van aparte groepen en hiervoor via het LAS digitaal inleverbare (huiswerk)opdrachten te formuleren - het hebben van een studiewijzer In veel gevallen worden deze door scholen in het LAS gebruikt naast een externe ELO en biedt de externe ELO hier dus geen volledige vervanging voor. Het moet daarom expliciet gemaakt worden in de scope van de opdracht welke functies de school wel of niet binnen opdracht afneemt. Het risico van een onduidelijke of te beperkte basisscope en daarmee de noodzaak om aanvullende modules af te nemen is een reëel risico voor de deelnemende school. Vraagstelling: kunt u bevestigen dat bovenstaande modules als inbegrepen gezien moeten worden in de definitie van het LAS onder de raamovereenkomst? Zo niet, kunt u toelichten hoe u bovenstaand reëel scope risico concreet voorkomt in de verdere aanbestedingsprocedure?	Dit wordt niet bevestigd. De aanvullende wensen binnen de scope van de opdracht worden bepaald door het schoolbestuur dat een minicompetitie uitvoert. Deze aanvullende wensen binnen de scope van de opdracht worden in de nadere offerteaanvraag opgenomen.

172	11	2.2	In de beantwoording van Nota van Inlichtingen 1 geeft Aanbestedende dienst op verschillende plekken aan dat extra gevraagde functionaliteiten (t.o.v. de raamovereenkomst) 'altijd aan moeten sluiten bij de aard van de opdracht c.q. de levering van een LAS'. Bij vraag 17 wordt daarnaast aangegeven dat de levering van een ELO geen onderdeel van de opdracht is. Klopt de interpretatie van Inschrijver dat er in onderliggende minicompenties dus geen ELO-functionaliteit uitgevraagd zal worden, ook niet als extra eis/wens door een specifiek schoolbestuur? Kan Aanbestedende dienst in dit licht ook aangeven wat zij verstaat onder ELO-functionaliteiten, zodat er eenduidigheid is over de definitie hiervan?	Opdrachtgever beperkt zich tot het beschrijven van de scope van de opdracht van onderhavige aanbesteding, het leveren van een LAS dat is voorzien van de gevraagde functionaliteiten. Zie hiervoor de offerteaanvraag. Het beschrijven van functionaliteiten die niet onder de scope van de opdracht vallen, is niet aan de orde.
173	17	2.5.1	In het verslag van de extra Nota van Inlichtingen van 1 december schrijft Aanbestedende dienst het volgende: “Ten aanzien van het optimaal moeten werken van een LAS indien een AI-functionaliteit is uitgeschakeld, wordt verstaan dat het mogelijk moet zijn een AI-functionaliteit uit te schakelen zonder dat het LAS onbruikbaar wordt.” In het gesprek wat ten grondslag ligt aan deze Nota is expliciet besproken dat de mogelijkheid tot het uitzetten van AI-functionaliteit enkel hoeft te gelden voor hoog-risicotoepassingen. Bovenstaand verslag lijkt echter te suggereren dat scholen voor alle AI-toepassingen de mogelijkheid moeten hebben om de functionaliteit aan/uit te zetten. Kan Aanbestedende dienst nogmaals bevestigen dat deze eis (het aan- en uit kunnen zetten van AI-functionaliteiten) enkel betrekking heeft op AI-toepassingen die als hoog risico gekwalificeerd zijn?	Hierbij bevestigt. Zie ook minimumeis 33 in de Offerteaanvraag nvi 1 december 2025 waarin dit is geformuleerd overeenkomstig het gesprek dat ten grondslag ligt aan nvi 1 december 2025.
174	19	2.8.1	In de beantwoording van vraag 29 en 30 houdt Aanbestedende dienst vast aan het idee van een all-in abonnementstarief. Inschrijver kan hier voor een groot deel in meegaan, zeker als het gaat om het verdisconteren van kosten die op dit moment al bekend zijn (huidige functionaliteiten etc.). Daarentegen is het voor Inschrijver ondoenlijk om ook toekomstige, onbekende kosten nu al in dit tarief te verdisconteren. Dit gaat bijv. om het ontwikkelen van volledig nieuwe functionaliteiten (buiten de gevraagde functionaliteiten van een basis-LAS) en voor opleidingen in de toekomst, zowel voor huidige gebruikers (opfriscursussen) als nieuwe gebruikers (trainingen). De omvang van deze kosten is op geen enkele manier nu al in te schatten en daardoor is doorberekening hiervan in het abonnementstarief op dit moment onmogelijk. Wij vragen Aanbestedende dienst daarom nogmaals dit onderdeel aan te passen in de offerteaanvraag en de nadere overeenkomst. Het abonnementstarief moet een all-in tarief zijn voor hetgeen dat uitgevraagd wordt binnen het Programma van Eisen van de minicompentie, incl. de kosten rondom een implementatieproces, maar Inschrijvers moeten de ruimte behouden om voor toekomstige innovaties en opleidingen een aanvullend bedrag te kunnen vragen. Deze bedragen worden enkel in rekening gebracht als Opdrachtgever ervoor kiest deze innovatie/opleiding te gebruiken. Gaat Aanbestedende dienst hiermee akkoord? Indien Aanbestedende dienst niet akkoord gaat, ontvangen we graag een toelichting. Hoe verwacht Aanbestedende dienst dat Inschrijvers deze kosten, die op dit moment onmogelijk in te schatten zijn, nu al kan verdisconteren in een all-in tarief?	Het all-in abonnementstarief heeft betrekking op de kosten voor de levering van het LAS, het gebruik van het LAS, de SLA, onderhoud, informatiebeveiliging en privacy, afspraken die voortvloeien uit bijlage AI, aanpassen LAS naar aanleiding van wet- en regelgeving, uitbreiden, vernieuwen en verbeteren van functionaliteiten inclusief bijhorende bijscholing van gebruikers, digitale instructies, handleidingen, realiseren van de roadmap, uitvoering van de eisen en wensen, enzovoort. Onderhoud, blijven voldoen aan wet- en regelgeving, vernieuwen en verbeteren (innovatie) van functionaliteiten hebben betrekking op de functionaliteiten die in onderhavige aanbesteding worden uitgevraagd, die onder de scope van de opdracht vallen, inclusief de aanvullende wensen die een schoolbestuur daarbij heeft in een minicompentie. Het all-in abonnementstarief heeft geen betrekking op (het ontwikkelen van) volledig nieuwe functionaliteiten als dit andere functionaliteiten zijn dan die zijn gevraagd in de scope van de opdracht. Uitzondering hierop is een nieuwe functionaliteit die een gevraagde functionaliteit van de scope van de opdracht vervangt.

175	19	2.8.1	Meerdere inschrijvers vragen in Nota van Inlichtingen 1 om een verhoging van het minimumtarief. Tot op heden gaat Aanbestedende dienst hier niet mee akkoord, zonder te reageren op de inhoudelijke argumenten die worden aangedragen. De enige toelichting die Aanbestedende dienst biedt, is dat het hier gaat om een minimumtarief en Inschrijvers ook een hoger bedrag mogen offerreren. Aanbestedende dienst weet echter dat in alle voorgaande minicompenties, die onder de eerdere raamovereenkomst vielen, het minimumtarief ook het inschrijftarief van beide Inschrijvers is geweest. In een markt met slechts twee leveranciers en in minicompenties waarin het inschrijftarief een significante rol in de beoordeling speelt, is het theoretisch argument van Aanbestedende dienst 'dat het inschrijvers vrij staat een hoger tarief te offerreren' totaal niet in lijn met de situatie in de praktijk. Om dezelfde redenen die in Nota van Inlichtingen uitgebreid zijn toegelicht, vragen wij Aanbestedende dienst daarom nogmaals met klem om een verhoging van het minimumtarief naar 20 euro per leerling per jaar. Dit is broodnodig om de innovatiekracht van het LAS te beschermen, zoals ook door andere inschrijvers beargumenteerd. Gaat Aanbestedende dienst akkoord met deze verhoging? Indien niet akkoord, vragen wij Aanbestedende dienst om een nadere toelichting. In de eigen missie en visie wordt gesproken over het creëren van een stabiele ICT-infrastructuur met voldoende ruimte voor innovatie. Nu Inschrijvers aangeven dat juist deze innovatieruimte extreem beperkt wordt door het lage minimumtarief, hoe denkt Aanbestedende dienst dan dat deze raamovereenkomst aansluit bij de doelen van de eigen organisatie? Indien besloten wordt het minimumtarief niet te verhogen, achten wij toelichting op dit punt zeer relevant voor onze besluitvorming om wel/niet in te schrijven op deze aanbesteding.	Opdrachtgever is van mening in de nota van inlichtingen voldoende te hebben toegelicht dat het hier een minimum betreft en dat het inschrijver vrij staat om in een minicompentie een hoger abonnementstarief te offerreren dat inschrijver naar aanleiding van de nadere offerteaanvraag in rekening wil brengen. Desalniettemin heeft opdrachtgever besloten om twee onderdelen aan te passen: - het moment waarop indexering van het abonnementstarief is toegestaan is vervroegd met 1 jaar, zie het antwoord op vraag 176 en - opleidingen gedurende de looptijd van de nadere overeenkomst die door opdrachtgever worden afgeroepen, mogen separaat in rekening gebracht mogen worden, zie het antwoord op vraag 177.
176	19	2.8.1	In maart 2023 heeft Aanbestedende dienst voor het eerst met twee LAS-leveranciers een raamovereenkomst afgesloten. Rondom deze procedure is veel contact geweest tussen SIVON en leveranciers om tot acceptabele juridische en contractuele voorwaarden te komen. In de nieuwe raamovereenkomst van deze lopende aanbesteding zijn verschillende van deze voorwaarden echter aangepast. Deze aanpassingen zijn zonder enige vooraankonding of -bespreking door Aanbestedende dienst gedaan en pakken zonder uitzondering nadelig uit voor leveranciers. In Nota van Inlichtingen 1 hebben Inschrijvers over verschillende van deze wijzigingen vragen gesteld. Aanbestedende dienst geeft geen toelichting/uitleg over deze wijzigingen, maar benoemt enkel dat het geen vragen wil beantwoorden over aanbestedingen uit het verleden. Inschrijver merkt echter op dat de vorige raamovereenkomst een zeer relevant document is, omdat het het startpunt is geweest voor de samenwerking tussen Aanbestedende dienst en LAS-leveranciers. Door deze voorwaarden plots weer te wijzigen, zet Aanbestedende dienst deze samenwerking ogenschijnlijk onnodig onder druk. Een van deze voorwaarden gaat om het indexeren van het abonnementstarief, wat plots pas mag vanaf het tweede nieuwe kalenderjaar na ingang van de overeenkomst (i.p.v. het eerste nieuwe kalenderjaar). Zoals ook door een andere inschrijver beargumenteerd (vraag 156 van NvI 1), heeft dit potentieel negatieve gevolgen voor zowel schoolbesturen als leveranciers. Het is zeer gebruikelijk dat dit wordt toegestaan vanaf het eerste nieuwe kalenderjaar na ingang van de overeenkomst, zeker gezien de relatieve lange tijd tussen de gunning van een minicompentie enerzijds en het livegaan van het LAS anderzijds. Een acceptabele indexatieregeling zorgt ervoor dat een LAS kan blijven doorontwikkelen en innoveren. Is Aanbestedende dienst derhalve bereid deze aanpassing terug te draaien en daarmee indexatie opnieuw toe te staan vanaf het eerste nieuwe kalenderjaar?	Aanbestedende dienst heeft het moment van indexeren heroverwogen. De mogelijkheid om het abonnementstarief te indexeren wordt met 1 jaar vervroegd. Dit betekent dat het is toegestaan het abonnementstarief te indexeren vanaf het eerste nieuwe kalenderjaar na de ingebruikname van het LAS door het schoolbestuur. Zie de aanpassing in de Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 18 december 2025 en in de vastgestelde nadere overeenkomst.

177		2.8.1	Vervolg vraag op vraag 30 Nvl 1: Aanbestedende dienst stelt dat de bijscholing van gebruikers gedurende de looptijd van de nadere overeenkomsten verdisconteerd moet zijn in het abonnementstarief met uitzondering van "te offren prijzen voor implementatie en voor opleidingen op afroep gedurende de looptijd van de nadere overeenkomst van nieuwe gebruikers." Gegadigde verzoekt aanbestedende dienst in het kader van proportionaliteit en transparantie met klem de opleidingen op afroep voor alle gebruikers buiten het abonnementstarief te laten vallen. In de eerste plaats is het niet proportioneel om van inschrijvers te verwachten dat deze bij voorbaat de kosten van eventuele toekomstige opleidingen van niet-nieuwe gebruikers kunnen calculeren en in het abonnementstarief verdisconteren. Hiervoor zijn er teveel onzekere factoren waaronder de duur van de af te sluiten nadere overeenkomsten, het aantal af te nemen opleidingen, de specifieke wensen van de scholen op dit vlak, etc. Bovendien ontstaat een 'carte blanche' situatie waarin scholen onredelijke aantallen opleidingen voor niet-nieuwe gebruikers kunnen aanvragen zonder dat daar een redelijke vergoeding tegenover staat. Door toe te staan dat ook deze opleidingen op basis van nadere offerte tegen vooraf vastgestelde uurtarieven in rekening gebracht worden, kan de opdrachtnemer de daadwerkelijke kosten in rekening brengen wat voor alle betrokken partijen leidt tot een transparanter en eerlijker berekening van de kosten. Bovendien is de definitie van een nieuwe - of bestaande gebruiker niet helder is waardoor een intransparante situatie ontstaat die in de praktijk tot veel discussie kan leiden: iemand die eerst een administratieve functie had en nu applicatiebeheerder gaat doen is wel een bestaande gebruiker, maar is een nieuwe gebruiker in het onderdeel applicatiebeheerder. Is dit dat een bestaande of nieuwe gebruiker? Iemand die jarenlang applicatiebeheerder op een andere school is geweest, is dat dan een bestaande of nieuwe gebruiker? Wat als bij hetzelfde opleidingsmoment zowel een bestaande als nieuwe gebruiker aanwezig is op de school? Gegadigde verzoekt aanbestedende dienst in het kader van proportionaliteit en transparantie met klem de opleidingen op afroep voor alle gebruikers buiten het abonnementstarief te laten vallen en deze op basis van nadere offerte te laten bepalen. Gaat aanbestedende dienst akkoord? Zo niet kan aanbestedende dienst inhoudelijk toelichten waarom het ondanks bovengenoemde argumenten proportioneel en transparant vindt om alle mogelijke toekomstige opleidingen op afroep voor niet-nieuwe gebruikers bij voorbaat in het abonnementstarief op te nemen?	Dit is akkoord. De opleidingen op afroep van gebruikers vallen buiten het abonnementstarief. Zie de aanpassing in de Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvl 18 december 2025 en in de vastgestelde nadere overeenkomst.
178		2.8.1	Vervolg vraag op vraag 32 Nvl 1: In deze vraag gaan wij in op een reële minimumprijs. Deze heeft u initieel afgewezen. Wij vragen u uw antwoord te herzien en minimaal een reële tegemoetkoming in additionele kosten en indexering te honoreren, en daarmee EUR 24,- als minimumprijs te hanteren. Wij voegen aan onze voorgaande vraagstelling toe dat met het implementeren van Edu-V, door het ministerie van OC&W is uitgesproken dat dit expliciet niet via aparte subsidies georganiseerd wordt en in licentiepreizen verdisconteerd dient te worden. Edu-V kost op jaarbasis EUR 1,50 per leerling. Bent u akkoord met een minimale prijsstelling voor een licentie voor de basis functionaliteit LAS van EUR 24,-? Zo niet, kunt u uw afwijzing uitgebreider onderbouwen dan in de antwoorden van vraag 31 en 32 van de Nvl1? De duiding dat het vrij staat hoger te offeren gaat in tegen de eigen keuze van SIVON om een reële minimumprijs in te stellen, die een duurzame innovatieve en hoogwaardige dienstverlening vanuit de markt mogelijk maakt en houdt.	Zie het antwoord op vraag 175.
179		2.8.1	Vervolg vraag op vraag 35 Nvl 1: In de gewijzigde offerteaanvraag heeft u naar aanleiding van de Nvl een verduidelijking gemaakt over hoe de indexering kan worden toegepast, 2.8.1 punt 6. Wij begrijpen niet waarom SIVON zich op het standpunt stelt dat daadwerkelijke kostenstijgingen niet doorgerekend mogen worden. Deze eis is onredelijk bezwarend voor gegadigden en in ieder jaar dat het contract duurt, een verlies voor de inschrijver. Indexering is een mechanisme dat een redelijke, verifieerbare basis vormt waar geen van de betrokken partijen benadeeld wordt. Daarom vraagt inschrijver dringend om de formulering van 'vanaf het tweede nieuwe kalenderjaar' te wijzigen in 'vanaf het eerste nieuwe kalenderjaar' en daarmee in het gegeven voorbeeld '1 januari 2029' aan te passen in '1 januari 2028'. Indien u niet akkoord bent, kunt u aangeven waarom u vasthoudt aan 'vanaf het tweede nieuwe kalenderjaar' en uw standpunt hebt gewijzigd ten opzichte van de vorige raamovereenkomst?	Zie het antwoord op vraag 176.

180		2.8.1	Vervolgvrage op vraag 32 Nvl 1: Initieel heeft u ontkennend geantwoord en in de gewijzigde offerteaanvraag heeft u naar aanleiding van de Nvl een verduidelijking gemaakt over hoe de indexering kan worden toegepast, 2.8.1 punt 6. Wij begrijpen niet waarom SIVON zich op het standpunt stelt dat daadwerkelijke kostenstijgingen niet doorgerekend mogen worden, deze eis is onredelijk bezwarend voor inschrijvers en betekent in ieder jaar dat het contract duurt, een verlies voor de inschrijver. Indexering is een mechanisme dat een redelijke, verifieerbare basis vormt waar geen van de betrokken partijen benadeeld wordt. Daarom vraagt inschrijver dringend om de basis van de indexering 1 januari van het jaar van de uitvraag van de raamovereenkomst te maken - immers, dit is het moment dat u de minimumprijs vaststelt en van inschrijvers een offerte verlangt. Het is reëel om daadwerkelijke kostenstijgingen conform de index te compenseren. Daarom vraagt inschrijver dringend om de formulering 'Indexering achteraf voor meerdere jaren is niet toegestaan.' te wijzigen in 'Indexering vindt plaats vanaf het uitvraagjaar van de raamovereenkomst' (dus 2025). Indien u niet akkoord bent, kunt u aangeven waarom u redelijke, algemeen geaccepteerde mechanismes als indexering niet toepast?	Zie het antwoord op vraag 176.
181		2.10	Vervolgvrage op vraag 40 Nvl 1: Gegadigde heeft de bijlage beoordeling nadere offertes minicompentie geraadpleegd maar vindt hierin niet de gunningscriteria op basis waarvan het deelnemend schoolbestuur de nadere overeenkomst gunt. Kunt u deze alsnog bekend maken? Tevens verzoeken wij u om gegadigden in de gelegenheid te stellen om hier nieuwe vragen over te stellen aangezien deze informatie tot nu toe nog niet is gepubliceerd.	Naar aanleiding van vraag 40 in de nvl 17 november 2025 was dit in de offerteaanvraag toegevoegd bij 2.10.1. Ter verduidelijking is in 2.10.1 van de Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvl 18 december 2025, de volgorde van de onderdelen van de nadere offerteaanvraag aangepast aan de hand van de opbouw (de verschillende hoofdstukken) van een nadere offerteaanvraag. Bij de kwaliteitswensen zijn de onderwerpen benoemd waarop het criterium kwaliteit betrekking heeft. In een minicompentie wordt nadere invulling gegeven aan de schoolspecifieke opdracht zonder dat dit afbreuk doet aan het gestelde in de raamovereenkomst en zonder dat dit tegenstrijdigheden oplevert. Gedurende de minicompentie worden de gecontracteerde leveranciers in de gelegenheid gesteld hier vragen over te stellen. Die vragen worden vervolgens beantwoord in nota's van inlichtingen. Er zal derhalve in onderhavige Europese aanbesteding geen extra vragenronde ingelast worden.
182		2.10.1	Vervolgvrage op vraag 43 Nvl 1: Aanbestedende dienst geeft het volgende antwoord op de vraag: "Niet akkoord. De casussen binnen de gebruikerstoets worden integraal getoetst. De opdrachtgever contracteert immers een compleet LAS en niet afzonderlijke functionaliteiten, dus het is van belang het LAS in zijn volledigheid te beoordelen. In de gunningsbeslissing zal wel per casus een motivering worden gegeven, waarbij onderscheid wordt gemaakt in functionaliteiten in de praktijk en gebruikersvriendelijkheid." De motivering per casus is zo willekeurig dat er van een transparante terugkoppeling op de beoordeling geen sprake is. Als inschrijver een 8 scoort op de gebruikerstoets 'functionaliteiten in de praktijk' is het via de huidige beoordelingssystematiek niet te achterhalen op welke functionaliteiten in de praktijk er meer of minder punten zijn behaald. Gegadigde stelt daarom, in het belang van een transparant beoordelingsproces, nogmaals voor om <u>per casus</u> een maximaal aantal punten/weging in te stellen, per casus een score toe te kennen en per casus deze score te motiveren aan inschrijvers. Met een dergelijke beoordelingsmethodiek krijgt aanbestedende dienst onderaan de streep ook een integraal getoetst resultaat van het complete LAS, waarbij op een transparantere manier per casus/onderdeel inzichtelijk is gemaakt hoe inschrijver gescoord heeft en wat de motivering hiervoor is. Het totaal aantal punten voor de gebruikerstoets omvatte in eerdere minicompenties ongeveer 40% van het totaal aantal punten. 20% is prijs en de overige 40% van de punten zit in de schriftelijke wensen/vragen. Deze schriftelijke wensen/vragen bestaan wel uit meerdere onderdelen waarbij per onderdeel een maximaal te behalen score werd vastgelegd. Er is op die manier een transparante terugkoppeling per onderdeel te geven die recht doet aan de beoordeling. We vragen aanbestedende dienst nogmaals om een dergelijke systematiek ook bij de gebruikerscasussen toe te laten passen en om de huidige beoordelingssystematiek van de gebruikerstoets aan te passen. Gaat u akkoord? Zo niet kunt u inhoudelijk motiveren wat de reden is dat u dit voorstel niet wilt overnemen?	Opdrachtgever is van mening tegemoet te zijn gekomen aan de vraag van inschrijver door transparant te zijn ten aanzien van de motivering van beoordeling van de casus. Ten aanzien van de -eventueel- gevraagde weging per afzonderlijke casus kan geen gehoor worden gegeven, aangezien er voor gekozen is geen onderscheid te maken tussen beoordeling in weging per afzonderlijke casus, maar in beoordeling van enerzijds functionaliteiten in de praktijk en anderzijds gebruikersvriendelijkheid.

183	21	2.10.2	Bij vraag 45 van Nota van Inlichtingen 1 geeft Aanbestedende dienst geen antwoord op de vraag. Om in te schrijven op deze lopende aanbestedingsprocedure, worden Inschrijvers op Tendered gevraagd om een bewijsstuk 'Document' bij het gunningscriterium Prijs. Wat moet Inschrijver hier exact inleveren?	In TenderNed is dit gewijzigd. Bij gunningcriterium Prijs hoeft geen bewijsstuk te worden toegevoegd, maar dient inschrijver het fictieve bedrag van €1 in te vullen.
184	21	2.10.2	Aanbestedende dienst geeft in de beantwoording van vraag 46 van Nota van Inlichtingen aan dat het niet bereid is om een marktconsultatie op te nemen als vast onderdeel van een minicompentie. Inschrijver wil nogmaals benadrukken dat dit juist zeer gewenst zou zijn. Een marktconsultatie bevordert een level playing field, omdat de onbekendheid van een nieuw LAS zo afneemt. In dat opzicht helpt het niet alleen leveranciers, maar juist ook de schoolbesturen in de voorbereiding van hun nadere offerteaanvraag. Ze beschikken dankzij de marktconsultatie over meer kennis van het proces en de inhoudelijke mogelijkheden van een LAS. We doen daarom nogmaals de oproep aan Aanbestedende dienst om een marktconsultatie een vast onderdeel van de aanbestedingsprocedure bij een minicompentie te laten zijn. Het is een kleine moeite, maar met grote positieve gevolgen. Gaat u hiermee akkoord?	Niet akkoord. Wel zal opdrachtgever bij de start van de voorbereidingen van een minicompentie, het schoolbestuur met klem adviseren presentaties van het LAS van de verschillende leveranciers te organiseren. In de regel neemt het schoolbestuur het advies ter harte, echter kan opdrachtgever hier geen garantie voor geven.
185	27	3.2	Wij constateren dat de de ontvangst van de offertes op 13 januari 2026 is gesteld. Gelet op de grote hoeveelheid vragen ook in deze tweede ronde, en de antwoorden hierop die de week voor kerstvakantie zijn aangekondigd, hebben wij effectief minder dan 2 weken deze informatie te verwerken, de offerteteksten hierop te schrijven en de offerte intern goed te keuren en bekrachtigen. Wij achten deze termijn bijzonder krap en hechten eraan om het team in de kerstvakantie de ruimte te geven om vrij te nemen. Een kwalitatief hoogwaardige offerte is in het belang van zowel leveranciers als de aanbestedende dienst. Daarom verzoeken wij u de deadline met ten minste twee weken te verlengen, tot 27 januari.	De termijn voor inschrijven is eerder al eens verlengd en wordt niet nog eens verlengd.
186		3.3.3	Vervolg vraag op vraag 57: Gegadigde vraagt zich af wat de reden is dat aanbestedende dienst vasthoudt aan het voorschrift dat elke pagina van de offerte geparafeerd moet zijn terwijl de Gids Proportionaliteit (4.2) dit niet noodzakelijk acht. Ook een digitale paraaf op elke pagina leidt tot een onnodige administratieve verzwarend voor inschrijvers en zorgt voor een onnodige verhoging van het risico op een vormfout. Is aanbestedende dienst akkoord om alsnog af te zien van dit voorschrift? Zo niet kunt u inhoudelijk toelichten wat de reden is dat u hieraan vasthoudt?	De digitale paraaf vervalt. Daarvoor in de plaats dient elk individueel bestand (offerte en elke bijlage) voorzien te zijn van een gekwalificeerde elektronische handtekening die voldoet aan de e-ID verordening (eIDAS 2.0) en is uitgegeven door een door de EU vertrouwde partij (https://eidas.ec.europa.eu/efda/trust-services/browse/eidas/tls). Inschrijver wordt in dit kader er op gewezen dat een geavanceerde elektronische handtekening niet volstaat in deze. Zie de aanpassing in de Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 18 december 2025.
187	37	6.1	In de beantwoording van vraag 71 van Nota van Inlichtingen 1 geeft Aanbestedende dienst aan dat het mogelijk is voor schoolbesturen om in een nadere offerteaanvraag te vragen naar extra optionele functionaliteiten waar zij al dan niet voor kunnen kiezen. Uit de beantwoording wordt niet expliciet duidelijk of in deze nadere offerteaanvraag Inschrijvers wordt toegestaan om een aanvullend tarief te rekening voor deze functionaliteiten. Kan Aanbestedende dienst bevestigen dat dat dit wordt toegestaan?	Zie het antwoord op vraag 166.
188	42	6.1	Aanbestedende dienst geeft aan: "Na het einde van de nadere overeenkomst blijft het LAS ten minste gedurende zes maanden beschikbaar om geraadpleegd te kunnen worden door opdrachtgever." In de afgelopen raamovereenkomst is overeengekomen dat Opdrachtnemer 75 procent van het afgesproken abonnementsstarief in rekening mag brengen gedurende deze zes maanden. In de beantwoording van vraag 81 van Nota van Inlichtingen 1 geeft Aanbestedende dienst aan deze afspraak nu echter niet vast te willen leggen en dit afhankelijk te maken van een op dat moment in te plannen afspraak/gesprek tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever. Inschrijver vindt het heel merkwaardig dat van leveranciers wel aan de voorkant de toezegging wordt gevraagd om het LAS beschikbaar te houden gedurende zes maanden, maar dat afspraken over het financiële component uitgesteld worden tot een later moment. Een raamovereenkomst is juist bij uitstek bedoeld om dit soort financiële en juridische zaken vooraf vast te leggen; het zou vreemd zijn om dat op dit ene punt niet te doen. Wij vragen Aanbestedende dienst daarom nogmaals deze afspraak, die twee jaar geleden na veelvuldig overleg tot stand is gekomen, opnieuw vast te leggen in zowel de offerteaanvraag als de overeenkomst. Gaat u hiermee akkoord?	Opdrachtgever staat toe dat opdrachtnemer 15% van het afgesproken abonnementsstarief in rekening mag brengen gedurende deze zes maanden. Opdrachtnemer acht dit percentage redelijk en marktconform gezien de aard van het gevraagde (raadplegen) na afloop van de nadere overeenkomst. Zie de aanpassing in de vastgestelde nadere overeenkomst.

189		6.1	Vervolgvrage op vraag 72 Nvl 1: In de Offerteaanvraag wordt onder 6.1 Minimumeisen, punt 28, een lijst met onderwerpen genoemd die de aanbestedende dienst wenst terug te zien in de Service Level Agreement (SLA). In de bijlage Service Level Agreement zijn bij het onderdeel 1. Informatiebeveiliging en privacy 12 punten - en zijn bij het onderdeel 2. Beschikbaarheid en continuïteit 10 punten benoemd die volgens de aanbestedende dienst in de SLA moeten zijn opgenomen en toegelicht. Veel van deze punten worden reeds verantwoord in de ISAE3402-auditrapportage, zijn onderdeel van de ISO27001-audit of zijn beschreven in de privacy- en/of security-bijlage van de verwerkersovereenkomst. Het verplicht opnemen van alle genoemde punten in de SLA leidt tot dubbele verantwoording en versnipperde communicatie. Dit belemmert een eenduidige en efficiënte communicatie via de juiste kanalen. Bovendien leidt dit tot een onnodig verzwarende administratieve last voor inschrijvers. Om dubbeling en onnodig verzwarende administratieve last te voorkomen, stelt gegadigde voor om de SLA in de uitvraag te hanteren als richtinggevend kader, niet als strikte eis. Dit biedt ruimte om relevante informatie via bestaande, geauditeerde kanalen (zoals ISAE3402, ISO27001 en privacy/security-bijlagen) te communiceren, zonder dat er sprake is van doublures of inefficiëntie. Inschrijver verzoekt de aanbestedende dienst te bevestigen dat de SLA richtinggevend wordt beschouwd en dat inschrijvers de vrijheid behouden om via bestaande, geauditeerde kanalen te communiceren over deze onderwerpen, waarbij de inschrijver in de SLA per onderdeel verwijst naar deze communicatie zodat opdrachtgever wel overzicht heeft en niet hoeft te zoeken. Gaat u hiermee akkoord? Indien u hiermee niet akkoord bent, kunt u inhoudelijk toelichten waarom u kiest voor het handhaven van deze eis en voorbij gaat aan bovengenoemde bezwaren?	Inschrijver dient de Service Level Agreement (SLA) van inschrijver bij te voegen. In minimumeis 28 en bijlage Minimumeisen is uiteengezet waar de SLA van inschrijver aan moet voldoen. Per onderdeel is vermeld welke onderwerpen in de SLA van inschrijver moeten zijn opgenomen en moeten worden toegelicht door inschrijver. Hierbij is het toegestaan dat inschrijver een verwijzing opneemt naar externe communicatie. Opdrachtgever dient echter wel vast te kunnen stellen of en hoe inschrijver voldoet een de gestelde eisen.
190		6.1	Vervolgvrage op vraag 72 Nvl 1: In de Offerteaanvraag wordt onder 6.1 Minimumeisen, punt 28, een lijst met onderwerpen genoemd die de aanbestedende dienst wenst terug te zien in de Service Level Agreement (SLA). In de bijlage Service Level Agreement zijn bij het onderdeel 5. Service Level Rapportage, deel 1: Informatiebeveiliging en Privacy 11 punten - en bij deel 2: Beschikbaarheid en continuïteit sub d 1 punt benoemd die volgens de aanbestedende dienst in de SLA moeten zijn opgenomen en toegelicht. Veel van deze punten worden reeds verantwoord in de ISAE3402-auditrapportage, zijn onderdeel van de ISO27001-audit of zijn beschreven in de privacy- en/of security-bijlage van de verwerkersovereenkomst. Het verplicht opnemen van alle genoemde punten in de SLA leidt tot dubbele verantwoording en versnipperde communicatie. Dit belemmert een eenduidige en efficiënte communicatie via de juiste kanalen. Bovendien leidt dit tot een onnodig verzwarende administratieve last voor inschrijvers. Om dubbeling en onnodig verzwarende administratieve last te voorkomen, stelt gegadigde voor om de SLA in de uitvraag te hanteren als richtinggevend kader, niet als strikte eis. Dit biedt ruimte om relevante informatie via bestaande, geauditeerde kanalen (zoals ISAE3402, ISO27001 en privacy/security-bijlagen) te communiceren, zonder dat er sprake is van doublures of inefficiëntie. Inschrijver verzoekt de aanbestedende dienst te bevestigen dat de SLA richtinggevend wordt beschouwd en dat inschrijvers de vrijheid behouden om via bestaande, geauditeerde kanalen te communiceren over deze onderwerpen, waarbij de inschrijver in de SLA per onderdeel verwijst naar deze communicatie zodat opdrachtgever wel overzicht heeft en niet hoeft te zoeken. Gaat u hiermee akkoord? Indien u hiermee niet akkoord bent, kunt u inhoudelijk toelichten waarom u kiest voor het handhaven van deze eis en voorbij gaat aan bovengenoemde bezwaren?	Zie het antwoord op vraag 189.
191		6.1	Vervolgvrage op vraag 81 Nvl 1 over eis 49: Gegadigde vraagt zich af waarom aanbestedende dienst de vergoeding voor beschikbaarheid van het LAS na einde nadere overeenkomst 'doorschuift' naar het einde nadere overeenkomst. Per slot van rekening worden de voorwaarden waaronder de minicompenties plaats vinden in deze raamovereenkomst overeengekomen. Als u onder deze raamovereenkomst eist dat voor alle af te sluiten nadere overeenkomsten geldt dat het LAS 6 maanden na afloop nog beschikbaar moet zijn, dan lijkt het ons niet meer dan redelijk om ook de vergoeding hiervoor in deze raamovereenkomst uniform voor alle nadere overeenkomsten af te stemmen. Deze transparantie heeft u ook in de vorige raamovereenkomst betracht. Wij vragen u daarom uw antwoord te heroverwegen en akkoord te gaan met een vergoeding van 75% van het afgesproken abonnementsstarief over de periode van 6 maanden. Als u niet akkoord bent, kunt u dan inhoudelijk toelichten waarom u in afwijking van de vorige raamovereenkomst kiest om de vergoeding pas aan het einde van de nadere overeenkomst af te laten spreken tussen schoolbestuur en leverancier met het risico dat beiden dan niet tot een akkoord komen?	Zie het antwoord op vraag 188.
Bijlage Minimumeisen Informatiebeveiliging en privacy				

Nr. vraag	Pagina	Artikel	Vraag inschrijver	Antwoord
192	2	10	Vervolg vraag op vraag 90 Nvl 1: Inschrijver vroeg om onderscheid tussen auditlogging die toegankelijk is voor opdrachtgever (de school) en forensische auditlogging die klantoverstijgend is en ook informatie bevat die niet tot de school behoort. Aanbestedende dienst heeft de vraag niet beantwoord en benoemt alleen "de auditlogging" in haar antwoord terwijl er in geval van gegedigde twee duidelijk onderscheidbare vormen van ausitlogging zijn en dat onderscheid de kern van de vraag is. Op deze manier kan gegedigde niet aan de minimumeis voldoen aangezien de scope van de auditlogging niet afgebakend is. Ter verduidelijking: gegedigde heeft auditlogging in het product die benaderbaar is voor aanbestedende dienst 'zonder tussenkomst van opdrachtnemer'. Daarnaast heeft opdrachtnemer klantoverstijgende auditlogging, separaat beveiligd van technische logging. Deze wordt gebruikt bij Digitaal Forensisch Onderzoek als opdrachtnemer daartoe opdracht krijgt van de politie of de functionaris gegevensbescherming van de school. Deze speelt met name een rol wanneer degene die als schuldige aangewezen wordt bij een ernstig incident, zoals het versturen van dreigberichten, claimt dat niet zelf gedaan te hebben, maar dat een ander toegang had tot het account. Het komt vaak voor dat een digitaal forensisch onderzoeker aan kan tonen dat dit aannemelijk is, bijvoorbeeld doordat de sessie vanaf hetzelfde apparaat gestart is als waarvan een gebruiker van een compleet andere school actief was en normaliter ook inlogt. De digitaal forensisch onderzoeker rapporteert de feiten objectief naar de politie of de functionaris gegevensbescherming. Hierdoor kan onschuld of schuld dus verder onderbouwd worden dan mogelijk is met auditlogging die beschikbaar is voor gebruikers en die in scope noodzakelijk beperkt is tot de eigen school. Opdrachtgever kan in de beantwoording volstaan met "Akkoord, klant (tenant) overstijgende forensische logging is een nuttige aanvulling voor het ondersteunen bij ernstige incidenten, ook al kan deze niet zonder tussenkomst van opdrachtnemer geraadpleegd worden. Opdrachtgever (deelnemend schoolbestuur) dient zonder tussenkomst van opdrachtnemer wel toegang te hebben tot de auditlogging die beperkt is tot de eigen schoolomgeving." Ook de bewoording uit de vorige raamovereenkomst kan gebruikt worden: "...Opdrachtnemer tenminste de mogelijkheid biedt voor het schoolbestuur om (een deel van) de auditlogging zonder interactie met of actieve tussenkomst van opdrachtnemer te downloaden, ontvangen of raadplegen..." Opdrachtnemer wijst op het uitsluitende effect van deze minimumeis in combinatie met het feit dat tenantoverstijgende logging wettelijk gezien niet zonder tussenkomst van opdrachtnemer gedeeld kan worden. Kunt u akkoord geven op één van twee bovenstaande formuleringen? Zo ja, welke? Zo nee, kunt u toelichten waarom u aan uw oorspronkelijke eis en antwoord vasthoudt?	SIVON heeft begrip voor de vraag van de leverancier. Opdrachtgever dient zonder tussenkomst van de opdrachtnemer toegang te hebben tot de auditlogging die beperkt is tot de eigen tenant en daaronder vallende scholen. Dit deel van de eis blijft staan. Voor de genoemde forensische logging gaat SIVON ermee akkoord dat deze toegankelijk is voor de school met tussenkomst van de opdrachtnemer. Zie de aanpassing in bijlage Minimumeisen Informatiebeveiliging en privacy nvi 18 december 2025. SIVON ziet in de vragen van inschrijvers aanleiding om binnen de sector breed afspraken te maken over logging in digitale onderwijsmiddelen en administratiesystemen en hoopt dat inschrijvers hieraan hun medewerking zullen gaan verlenen.
193	2	10	Vervolg vraag op vraag 90 Nvl 1: "Activiteiten van gebruikers, uitzonderingen en informatiebeveiligingsgebeurtenissen worden via audit logging bijgehouden en worden bewaard gedurende een periode die overeenkomt met wat gezien wordt als industriële standaard, gebruikelijk is voor soortgelijke systemen en door inschrijver is afgestemd met SIVON. Deze zijn zonder tussenkomst van opdrachtnemer benaderbaar door de medewerkers bij opdrachtgever die verantwoordelijk zijn voor (het uitvoeren van) het AVG/privacy-beleid, zoals coördinator IBP, security officer en privacy officer of een door opdrachtgever aan te wijzen derde." Deze formulering bevat specifiekere eisen dan gangbare normering rondom auditlogging en de toegankelijkheid daarvan. De beschrijving lijkt direct aan te sluiten bij Norm SM.04 uit het IBP-normenkader, de eisen uit ISO 27001/2:2022 en het IBP ROSA-certificeringsschema. Het voordeel van verwijzen naar een normenkader dat conform industriestandaarden wordt bijgehouden, is dat gedurende de looptijd van de overeenkomsten, de eisen voldoen aan de laatste stand van zaken. Is aanbestedende dienst in dit kader akkoord met het zodanig wijzigen van de eis door te stellen dat inschrijver dient te voldoen aan Norm SM.04 uit het IBP-normenkader, de ISO 27001/2:2022 en het IBP ROSA-certificeringsschema?	Deels akkoord. De tekst is aangepast. Zie de aanpassing in bijlage Minimumeisen Informatiebeveiliging en privacy nvi 18 december 2025.
194	3	11	Vervolg vraag op vraag 91 Nvl 1, ook in aanvulling op bovenstaande nadere vraag over Nvl vraag 90; kunt u akkoord gaan met een bewaartermijn van 1 maand in plaats van 3 maanden voor alleen de niet-schooloverstijgende logging?	Niet akkoord. SIVON conformeert zich aan de eisen voor logging zoals die volgens uit ROSA Certificeringsschema. Desalniettemin blijft de eis ongewijzigd.

195	3	11	Vervolgvrage op vraag 91 Nvl 1: In de eis staat: "Elke poging (geslaagd of niet geslaagd) tot authenticatie en autorisatie dient gelogd te worden. Dit logbestand heeft een bewaartermijn van 3 maanden om te kunnen analyseren." Deze formulering bevat specifiekere eisen dan de gangbare normering rondom auditlogging en de toegankelijkheid daarvan. De beschrijving lijkt direct aan te sluiten bij Norm SM.04 uit het IBP-normenkader, de eisen uit ISO 27001/2:2022 en het IBP ROSA-certificeringsschema. Het voordeel van verwijzen naar een normenkader dat conform industriestandaarden wordt bijgehouden, dat gedurende de looptijd van de overeenkomsten, de eisen voldoen aan de laatste stand van zaken. Is aanbestedende dienst in dit kader akkoord met het zodanig wijzigen van de eis door te stellen dat inschrijver dient te voldoen aan Norm SM.04 uit het IBP-normenkader, de ISO 27001/2:2022 en het IBP ROSA-certificeringsschema?	Zie antwoord op vraag 194.
196	4	19	Vervolgvrage op vraag 93 Nvl 1: De eis dat de applicatie en alle data zich fysiek binnen de EER bevinden, wijkt af van de AVG wetgeving, landelijke afspraken en het model verwerkersovereenkomst. In deze landelijke afspraken, zoals het privacyconvenant en het Edu-V afsprakenstelsel, is verwerking buiten de EER onder voorwaarden toegestaan. Door deze eis zijn de aanbestedingsvoorwaarden strenger dan wat landelijk hierover afgesproken is. Indien de raamovereenkomst aansluit bij de landelijke afspraken binnen het onderwijs, voorkomt dit onnodige beperkingen en kosten - en zorgt voor uniformiteit in de sector. Gegadogde verzoekt de aanbestedende dienst om de eis dat verwerking uitsluitend binnen de EER plaatsvindt te laten vervallen, zodat de overeenkomst in lijn is met de landelijke afspraken. Gaat u akkoord? Indien u niet akkoord bent, kunt u inhoudelijk toelichten waarom u wenst af te wijken van de landelijke afspraken?	SIVON heeft begrip voor de vraag van de inschrijver. Het is inderdaad correct dat verwerking onder voorwaarden buiten de EER mogelijk is. SIVON wijzigt de eis dat de doorgifte van persoonsgegevens (opslag van data buiten de EER) dient te voldoen aan de AVG. Dat betekent concreet dat inschrijver gebruik maakt van een verwerker buiten de EER (concreet in de VS) die aangesloten is bij het Data Privacy Framework, of dat een ander doorgifte mechanisme wordt gebruikt zoals de standard contractual clauses aangevuld met een data transfer impact assessment. Hiermee wordt aangesloten bij de wettelijke regeling en eisen die de privacy toezichthouders hieraan stellen. SIVON wijst wel op het voorval van het Internationaal Strafhof waarbij weliswaar aan deze eisen werd voldaan en toch de cloudprovider accounts ontoegankelijk maakte. SIVON vindt het onwenselijk dat data van scholen blootgesteld is aan politieke overwegingen en dat dit niet voldoende contractueel geborgd kan worden. Zie de aanpassing in bijlage Minimumeisen Informatiebeveiliging en privacy nvl 18 december 2025.
197	4	20	Vervolgvrage op vraag 94 Nvl 1: Aanbestedende dienst heeft negatief geantwoord op de vraag betreffende de eis: "Opdrachtnemer werkt onvoorwaardelijk en kosteloos mee met het uitvoeren van een door of namens opdrachtgever of SIVON uit te voeren gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (DPIA), eventuele Data Transfer Impact Assessment (DTIA) of Fundamental Rights Impact Assessment (FRIA), alsmede organisatorische en technische beveiligingsmaatregelen en –beleid." Zoals aangegeven in vraag 94 vindt gegadigde het belangrijk om mee te werken aan deze onderzoeken, maar wenst inschrijver dat verzoeken worden afgestemd op de landelijke afspraken hieromtrent. De omvang van de gevraagde activiteiten zijn onbekend en daarmee onnodig bezwarend voor inschrijvers. Wij verzoeken SIVON om een reële uurprijs voor de uitvoering van DPIA, FRIA, DTIA of audit activiteiten uit te vragen of vast te stellen waarbij uren op nacalculatie in rekening gebracht kunnen worden. Dit is de meest transparante en proportionele wijze van het meenemen van deze, bij voorbaat niet vast te stellen, kosten. Indien u niet akkoord bent, kunt u een maximering geven van het aantal malen en de omvang van de genoemde activiteiten per jaar? Indien u ook daarmee niet akkoord bent, kunt u inhoudelijk toelichten waarom u het redelijk vindt inschrijvers te vragen om bij voorbaat akkoord te gaan met het voor eigen rekening nemen van kosten waarvan de omvang op voorhand niet vast te stellen is?	Op grond van de AVG is een leverancier wettelijk verplicht mee te werken met een DPIA en DTIA. Hiermee volgt SIVON de landelijk geldende afspraken en is er geen ruimte voor een vergoeding. Daarbij geldt dat een DPIA en DTIA doorgaans driejaarlijks wordt uitgevoerd. De ervaring leert dat na eenmaal een DPIA te hebben uitgevoerd, een herhaling minder beslag zal leggen op tijd, omdat veel als beken is. Voor wat betreft de FRAI geldt dat deze regeling is opgenomen in de AI Verordening die nog niet volledig in werking is getreden.

198	5	25	Vervolg vraag op vraag 97 Nvl 1: Aanbestedende dienst heeft negatief geantwoord op de vraag betreffende de eis "Op verzoek van de opdrachtgever, bijvoorbeeld n.a.v. een beveiligingsincident of melding van het Nationaal Cyber Security Center, kan de opdrachtnemer verzocht worden om een tussentijdse externe audit uit te laten voeren en de volledige resultaten hiervan te delen. De opdrachtnemer dient na verzoek van opdrachtgever de tussentijdse audit binnen 48 uur uit te laten voeren en de resultaten hiervan direct na ontvangst aan opdrachtgever ter beschikking te stellen." Wij verzoeken om verduidelijking en heroverweging van deze eis. Het uitvoeren van een externe audit binnen 48 uur is in de praktijk niet haalbaar om de volgende redenen: - Beschikbaarheid van auditors: Externe, gecertificeerde partijen hebben doorgaans een planning en kunnen niet binnen 48 uur starten. - Complexiteit van de audit: Een audit na een beveiligingsincident vereist forensisch onderzoek, interviews, loganalyse en rapportage. Dit proces duurt normaal gesproken meerdere dagen tot weken. - Kwaliteitsborging: Een volledige en betrouwbare rapportage direct na uitvoering is niet realistisch zonder kwaliteitsverlies. Voorstel: Wij stellen voor om de eis aan te passen naar: "Op verzoek van de opdrachtgever start de opdrachtnemer binnen 48 uur met het organiseren van de externe audit. De audit wordt zo spoedig mogelijk uitgevoerd, waarbij een voorlopige rapportage binnen 10 werkdagen wordt verstrekt en de definitieve resultaten direct na afronding." Dit voorstel waarborgt snelheid én kwaliteit en sluit aan bij gangbare normen in de markt. Gaat u akkoord met dit voorstel? Zo niet heeft u een alternatief voorstel, rekening houdend met bovengenoemde bezwaren?	Akkoord met de wijziging. Hierbij tekent SIVON aan dat de omstandigheden zodanig kunnen zijn dat een kortere termijn aangewezen is en dat in onderling overleg bespreekbaar zou moeten zijn. Zie de aanpassing in bijlage Minimumeisen Informatiebeveiliging en privacy nvl 18 december 2025.
199	5	26	Vervolg vraag op vraag 98 Nvl 1: Aanbestedende dienst heeft negatief gereageerd op ons voorstel tot aanpassing van de eis zodat deze praktisch uitvoerbaar wordt en schrijft daarbij: "Inschrijver dient deelnemende schoolbesturen adequaat en efficiënt te ondersteunen bij het voldoen aan privacyrechten van belanghebbenden." Gegadigde onderschrijft het belang van privacy. Volgens artikel 28 lid 3 sub e AVG ondersteunt de verwerker de verwerkingsverantwoordelijke bij het nakomen van verplichtingen richting betrokkenen. De AVG schrijft echter niet voor dat: - De verwerkingsverantwoordelijke volledig zelfstandig, zonder enige tussenkomst van de verwerker, inzage moet kunnen geven. - Alle niet-standaard velden via de interface toegankelijk moeten zijn. - Een downloadfunctie als standaardfunctionaliteit verplicht is. Deze eis lijkt daarmee een contractuele verzwarende van de wettelijke verplichting. Dit heeft aanzienlijke impact op ontwerp, ontwikkelkosten en planning, waardoor deze eis potentieel blokkerend is voor inschrijving. Gegadigde stelt nogmaals voor om de eis aan te passen naar een formulering die aansluit bij de AVG, bijvoorbeeld: "De gegadigde ondersteunt de aanbestedende dienst bij het voldoen aan inzage- en dataportabiliteitsverzoeken conform AVG, waarbij dit op een snelle en eenvoudige wijze kan plaatsvinden, maar niet noodzakelijkerwijs zonder enige tussenkomst van de gegadigde." Is de aanbestedende dienst bereid de eis aan te passen naar bovenstaande formulering, zodat deze in lijn is met de AVG en geen contractuele verzwarende oplevert?	Inschrijver ondersteunt de school kosteloos bij het door betrokkenen uitoefenen van hun privacyrechten zoals (maar niet beperkt tot) een inzageverzoek of vragen van een kopie van alle persoonsgegevens die in het LAS-dossier van betrokkenen zijn opgenomen. Hierbij zal inschrijver de school op een snelle en eenvoudige wijze ondersteunen waarbij inschrijver de school de gevraagde informatie uit het LAS-dossier ter beschikking stelt. Hierbij zal inschrijver het gevraagde binnen de wettelijke inzage termijn van een maand ter beschikking kunnen stellen. Zie de aanpassing in bijlage Minimumeisen Informatiebeveiliging en privacy nvl 18 december 2025.

200	5	26	Vervolgvrage op vraag 98 Nvl 1 betreffende eis: “Het LAS ondersteunt de school kosteloos bij het door betrokkenen uitoefenen van hun privacyrechten zoals (maar niet beperkt tot) een inzageverzoek of vragen van een kopie van alle persoonsgegevens die in het LAS-dossier van betrokkenen zijn opgenomen. Dit betekent dat de school zelf, dus zonder tussenkomst van opdrachtnemer, op snelle en eenvoudige wijze betrokkenen inzage kan geven in al hun eigen persoonsgegevens, inclusief al die velden, informatie of schermen die niet (standaard) in de gebruikers-app, -applicatie of –pagina getoond worden. Eenvoudig een kopie of inzage geven houdt tevens in dat de school niet aangewezen is op het maken van print-screens om de gevraagde informatie uit het leerlingdossier aan betrokkene te verstrekken. Opdrachtnemer biedt hier zonodig functionaliteit voor aan zoals bijvoorbeeld het bieden van een download-functie (voor AVG-doeleinden) van het gehele individuele leerlingdossier.” Als antwoord op Nvl1 vraag 98 heeft de aanbestedende dienst aangegeven: “Niet akkoord. Inschrijver dient deelnemende schoolbesturen adequaat en efficiënt te ondersteunen bij het voldoen aan privacyrechten van belanghebbenden.” Gegadigde wenst deelnemende schoolbesturen ook goed te ondersteunen, maar wil duidelijk maken dat deze eis technisch en functioneel niet mogelijk is. Vooral de passage “inclusief al die velden, informatie of schermen die niet (standaard) in de gebruikers-app, -applicatie of –pagina getoond worden” maakt uitvoering onmogelijk en onwenselijk. Dit zou inhouden dat informatie uit systemen, die juist vanwege privacy en security niet gekoppeld zijn aan een leerling of niet toegankelijk zijn via het internet, alsnog gekoppeld en ontsloten zou moeten worden. Is aanbestedende dienst bereid haarstandpunt uit Nvl1 vraag 98 te heroverwegen en minimaal bovengenoemde passage te laten vervallen? Zo niet, kan aanbestedende dienst inhoudelijk beargumenteren waarom ze vast wenst te houden aan de formulering van de eis ondanks de bezwaren van gegadigde?	Inzage in gegevens die niet gekoppeld zijn aan een leerling valt niet onder het inzagerecht. Voor het overige, zie antwoord op vraag 199.
201	5	26	Vervolgvrage op vraag 98 Nvl 1: In aanvulling op voorgaande vraag, bent u bereid om het risico van de onvermijdelijke kosten die gemaakt moeten worden bij dergelijke (audit)verzoeken voor inschrijvers weg te nemen of te maximaliseren, door een redelijk uurtarief te vergoeden indien een specifieke (audit)vraag aan inschrijvers gesteld wordt? Indien u hier niet toe bereid bent, kunt u dan een toelichting geven waarin u ingaat op de afweging dat deze eisen dan onvermijdelijk in de licentieprijs verdisconteerd dienen te worden - en dat inschrijvers hier een risicoopslag voor in moeten calculeren?	De kosten voor een audit zijn geregeld in de modelverwerkersovereenkomst behorende bij het privacy convenant. SIVON volgt deze afspraken. Voor inzageverzoeken zoals bedoeld bij vraag 198 (verwijzen naar eis) geldt, dat deze onderdeel uitmaken van de dienstverlening van de verwerker.
Bijlage Transparantie AI				
Nr. vraag	Pagina	Paragraaf	Vraag inschrijver	Antwoord
202			In het verslag van de mondelinge inlichtingenronde staat: “Als inschrijver AI (zoals bedoeld in de AI-Verordening) toepast in het LAS en dit leidt tot de kwalificatie van een hoog-risico AI-toepassing, dan wil opdrachtgever de mogelijkheid hebben om het product zonder die hoog-risico AI-functionaliteit te gebruiken, dan wel de gevolgen van die AI-functionaliteit voor de rechten van leerlingen, hun ouders en medewerkers te beperken.” Daarnaast wordt toegelicht dat AI-functionaliteiten kunnen worden uitgeschakeld zonder dat het LAS onbruikbaar wordt en dat de aanbestedende dienst eigenaar van de persoonsgegevens blijft en vooraf toestemming geeft voor gebruik van data voor AI-doeleinden. Gegadigde begrijpt hieruit dat de aanbestedende dienst volledige regie houdt op de inzet van (hoog-risico) AI binnen het LAS. Dit geldt in het bijzonder voor onderdelen zoals communicatie en toegang voor leerlingen en ouders/verzorgers (paragraaf 2.2 van de offerteaanvraag). Kan de aanbestedende dienst bevestigen dat een opdrachtgever per onderdeel van het LAS (zoals communicatie en toegang) zelf bepaalt of daar wel of geen hoog-risico AI-functionaliteit wordt gebruikt, en dat dergelijke AI-functionaliteit niet standaard is ingeschakeld zonder een expliciet besluit van de aanbestedende dienst?	De AI Verordening is zodanig opgebouwd dat een leverancier zelf in de risico afweging moet maken of er sprake is van een hoog risico systeem. Dit kan per onderdeel van de applicatie anders zijn. De school als gebruikersverantwoordelijke moet toetsen of de leverancier deze beoordeling juist heeft uitgevoerd. Indien er sprake is van een hoog risico wil de opdrachtgever de mogelijkheid hebben het systeem zonder de hoog risico functionaliteit te gebruiken.

203			In het verslag van de mondelinge inlichtingenronde geeft u aan: "Als inschrijver AI (zoals bedoeld in de AI Verordening) toepast in het LAS en dit leidt tot de kwalificatie van een hoog-risico AI-toepassing, dan wil opdrachtgever de mogelijkheid hebben om het product zonder die hoog-risico AI-functionaliteit te gebruiken, dan wel de gevolgen van die AI-functionaliteit voor de rechten van leerlingen, hun ouders en medewerkers te beperken." Uit de eisen en toelichting blijkt dat het LAS zodanig ingericht moet zijn dat AI-functionaliteiten, indien gewenst, uitgeschakeld kunnen worden zonder dat het systeem onbruikbaar wordt. De opdrachtgever blijft eigenaar van de data en moet vooraf toestemming geven voor het gebruik van data voor AI-doeleinden. Dit betekent dat de opdrachtgever altijd controle moet hebben over het gebruik van AI binnen het LAS en de diverse onderdelen van het las zoals beschreven in paragraaf 2.2 van de offerteaanvraag. Het gebruik van AI ligt gevoelig, zeker bij leerlingen en ouders. Opdrachtgever benadrukt dat het gebruik van AI altijd bij de opdrachtgever (school) ligt en dat privacy, proportionaliteit en ethische toetsing centraal staan. Is de aanbestedende dienst van mening dat het gebruik van hoog-risico AI-systemen niet alleen bij de opdrachtgever dient te liggen, maar ook bij de leerlingen en hun ouders indien zij nog minderjarig zijn? Of blijft de Opdrachtgever (school) volledig verantwoordelijk voor het al dan niet inzetten van AI-functionaliteit binnen het LAS?	In de systematiek van de AI-verordening is het de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever om de eindgebruiker te informeren.
204	2		In aansluiting op de eerdere vragen 99-109 over de scope van de Transparantie bijlage en de mondelinge inlichtingenronde de volgende vervolgvraag - de bijlage Transparantie AI wordt gevraagd: "Op welke wijze zijn de human-in-the-loop en human-in-command principes geborgd?" Deze vraag kan worden gelezen als een verzoek om een technische toelichting (hoe het in het systeem is ingericht) en/of een functionele toelichting (hoe gebruikers in de praktijk de uitkomsten kunnen beoordelen en beïnvloeden). Voor de feitelijke controle door gebruikers binnen het LAS zijn beide aspecten van belang. Kan de aanbestedende dienst bevestigen dat inschrijvers zowel technisch als functioneel toelichten hoe de human-in-the-loop- en human-in-command-principes in hun oplossingen zijn geborgd, dus ook hoe gebruikers in de dagelijkse praktijk uitkomsten kunnen beoordelen, corrigeren of tegenhouden voordat deze effect hebben op leerlingen of hun gegevens?	Nee, bij een hoog-risico AI systeem is het aan de inschrijver om de functionele handleiding en (technische) documentatie beschikbaar te stellen op basis waarvan de opdrachtgever intern de processen daarop inricht (zoals menselijke tussenkomst) conform de op hun rustende wettelijke verplichtingen. Deze verdeling volgt uit de AI Verordening.
205	2		In aansluiting op de eerdere vragen 99-109 over de scope van de Transparantie bijlage en de mondelinge inlichtingenronde de volgende vervolgvraag - In bijlage Transparantie AI wordt de volgende vraag gesteld: "Op welke wijze zijn de human-in-the-loop en human-in-command principes geborgd?" Het is onduidelijk of de aanbestedende dienst hiermee uitsluitend vraagt om een technische toelichting (hoe het principe technisch is geïmplementeerd), of dat ook een functionele toelichting wordt verlangd (hoe een gebruiker de uitkomst kan beoordelen en beïnvloeden). Dit onderscheid is relevant, omdat het functioneel toepassen van het human-in-the-loop principe direct invloed heeft op de praktische controle en transparantie voor gebruikers binnen het LAS. Kan de aanbestedende dienst bevestigen dat inschrijvers zowel technisch als functioneel moeten toelichten hoe het human-in-the-loop principe wordt toegepast? Dus niet alleen hoe het technisch is ingericht, maar ook hoe gebruikers daadwerkelijk de uitkomst kunnen beoordelen en beïnvloeden?	Zie het antwoord op vraag 204.

206	2		In aansluiting op de eerdere vragen 99-109 over de scope van de Transparantie bijlage en de mondelinge inlichtingenronde de volgende vervolgvraag - In bijlage Transparantie AI wordt gevraagd: "Op welke wijze zijn de human-in-the-loop en human-in-command principes geborgd?" Er zijn situaties denkbaar waarin een gebruiker een door AI voorgestelde uitkomst wel te zien krijgt, maar deze nauwelijks kan beoordelen. Bijvoorbeeld wanneer een bericht aan ouders automatisch wordt vertaald naar een taal die de medewerker zelf niet beheerst. Formeel is er dan een mens "in de loop", maar de praktische controle op de uitkomst is beperkt. Is de aanbestedende dienst van mening dat in situaties waarin de gebruiker de door AI gegenereerde uitkomst niet (voldoende) kan beoordelen, geen sprake is van een volwaardige human-in-the-loop? En verwacht de aanbestedende dienst in dergelijke gevallen aanvullende waarborgen (zoals een expliciete keuze door de aanbestedende dienst en duidelijke transparantie richting gebruikers en ouders) voordat deze functionaliteit binnen het LAS mag worden aangeboden?	De AI Verordening gaat uit van werkelijke effectieve maatregelen, SIVON gaat uit van de eisen die deze Verordening stelt.
-----	---	--	--	---

Bijlage Concept raamovereenkomst + AIV SIVON

Nr. vraag	Pagina	Artikel	Vraag inschrijver	Antwoord
207		6,3	Inzake Nvl 1 Vraag 122, AIV SIVON, artikel 6.3: Bent u bereid om deze bepaling als volgt aan te vullen: SIVON zal bij het stellen van nadere voorwaarden in het kader van de redelijkheid en billijkheid (proportionaliteit) op evenwichtige wijze de belangen van Opdrachtnemer in acht nemen.	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. Gezien de impact van de gevraagde dienstverlening voor de bedrijfsvoering wil opdrachtgever uitdrukkelijk haar voorbehoud maken ten aanzien van de overgang van de opdracht naar een andere dienstverlener.
208		7,3	Inzake Nvl 1 Vraag 123, AIV SIVON, artikel 7.3, onder e: Bent u bereid om deze bepaling als volgt aan te vullen:zulks onder voorwaarde dat SIVON objectieve gronden heeft om aan te nemen dat Opdrachtnemer hierdoor niet meer kan of wil nakomen.	Zie het antwoord op vraag 207.
209		7,7	Inzake Nvl 1 Vraag 124, AIV SIVON, artikel 7.7: Bent u bereid om het volgende toe te voegen: Zulks onder voorwaarde dat de reden tot opschorting objectief moet worden aangemerkt als een zwaarwegende tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst.	Opdrachtgever houdt vast aan haar eerdere antwoord, maar merkt wel op dat voor ontbinding sprake moet zijn van een wezenlijke tekortkoming.
210		11,2	Inzake Nvl 1 Vraag 127, AIV SIVON, artikel 11.2: Bent u bereid om aan dit artikel het volgende toe te voegen:met dien verstande dat SIVON uitsluitend op basis van redelijke gronden toestemming zal weigeren.	Zoals eerder vermeld bij het antwoord op vraag 207 is sprake van een gevraagde dienstverlening die de bedrijfsvoering van opdrachtgever in ernstige mate kan verstoren bij geheel of gedeeltelijk uitbesteden. Het verzoek wordt niet gehonoreerd.
211		art 4	Inzake Nvl 1 Vraag 131, concept raamovereenkomst, artikel 4: de verlangde garantie is op grond van constante rechtspraak op dit punt te ruim geformuleerd. Op grond van de evenbedoelde rechtspraak dient bij een garantie rekening te worden gehouden met de volgende zaken: *bijzondere omstandigheden van het geval waarop Opdrachtnemer geen invloed heeft; *redelijkheid en billijkheid; *verplichtingen mogen in het concrete geval niet onredelijk bezwarend zijn. Kunt u aangeven of u bij de toepassing van deze bepaling de hiervoor genoemde zaken uit de rechtspraak zult volgen?	Opdrachtgever zal wet- en regelgeving volgen inclusief geldende staande jurisprudentie.

Bijlage Concept nadere overeenkomst + AIV DS

Nr. vraag	Pagina nummer	Artikel nummer	Vraag inschrijver	Antwoord
212		6,4	Inzake Nvl 1 Vraag 134, AIV DS, artikel 6.3: Bent u bereid om deze bepaling als volgt aan te vullen: SIVON zal bij het stellen van nadere voorwaarden in het kader van de redelijkheid en billijkheid (proportionaliteit) op evenwichtige wijze de belangen van Opdrachtnemer in acht nemen.	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. Zie ook het antwoord op vraag 207.
213		7,3	Inzake Nvl 1 Vraag 135, AIV DS, artikel 7.3, onder e: Bent u bereid om deze bepaling als volgt aan te vullen:zulks onder voorwaarde dat SIVON objectieve gronden heeft om aan te nemen dat Opdrachtnemer hierdoor niet meer kan of wil nakomen.	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. Zie ook het antwoord op vraag 207.
214		7,7	Inzake Nvl 1 Vraag 136, AIV DS, artikel 7.7: Bent u bereid om het volgende toe te voegen: Zulks onder voorwaarde dat de reden tot opschorting objectief moet worden aangemerkt als een zwaarwegende tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst.	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. Zie ook het antwoord op vraag 209.

215	7	10.4	In de beantwoording van vraag 154 en 157 van Nota van Inlichtingen 1 schrijft Aanbestedende dienst: "De opdrachtgever moet vooraf vast kunnen stellen of de opdrachtnemer de juiste indexcijfers heeft gehanteerd en deze juist heeft toegepast." Klopt de interpretatie van Inschrijver dat de term "toestemming van opdrachtgever" dus geen betrekking heeft op het wel/niet toestaan van indexatie, maar dat het hierin enkel gaat om het bevestigen van de hoogte ervan (i.e. is de indexatie conform de gemaakte afspraken in de raamovereenkomst?)	Klopt, de indexatie is toegestaan, mits aan de te volgen procedure om te komen tot indexatie is voldaan.
216		11.2	Inzake Nvl 1 Vraag 139, AIV DS, artikel 11.2: Bent u bereid om aan dit artikel het volgende toe te voegen:met dien verstande dat SIVON uitsluitend op basis van redelijke gronden toestemming zal weigeren.	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. Zie ook het antwoord op vraag 210.
217		artikel 14.1 / nieuw artikel 13.1	Vraag 159, concept nadere overeenkomst, artikel 14.1 (nieuw: art 13.1): ook in geval van indirecte schade is toerekening van schade mogelijk. Indirecte schade kan immers voorzienbaar zijn, <u>bijvoorbeeld</u> dat een it storing ook tot omzetverlies bij een opdrachtgever kan leiden. Het causaal verband in geval van indirecte schade kan lastiger aantoonbaar zijn, maar ontbreekt zeker niet automatisch. Een verwijzing naar toerekening van schade kan hier dan ook geen oplossing bieden voor het feit dat het eisen van indirecte schade op grond par. 3.9.A en 3.9.D van de Gids Proportionaliteit als disproportioneel moet worden aangemerkt. Het is immers niet mogelijk om (tegen redelijke voorwaarden) een verzekering voor indirecte schade af te sluiten, zoals ook al in de Gids Proportionaliteit is aangegeven. Bent u in het licht van het vorenstaande gezien bereid om dit artikel als volgt aan te passen: Opdrachtnemer is uitsluitend aansprakelijk voor directe schade, tenzij Opdrachtnemer zich schuldig heeft gemaakt aan grove schuld en / of grove nalatigheid.	Opdrachtgever blijft vasthouden aan het criterium dat schade die toerekenbaar is ook verhaald kan worden. In het voorbeeld is de vraag of de it storing opdrachtnemer toerekenbaar is. Indien dat het geval is, zal de schade worden verhaal door opdrachtgever op opdrachtnemer.
218		artikel 14.2 / nieuw artikel 13.2	Vraag 160, concept nadere overeenkomst, artikel 14.2 (nieuw: art 13.2) ook deze bepaling moet in strijd met par. 3.9.A en par. 3.9.D van de Gids Proportionaliteit worden geacht. Bent u bereid om ook hier schade te beperken tot directe schade tot maximaal een bedrag van 2,5 mio euro?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. Zie ook het antwoord op vraag 217 ten aanzien van de toerekenbaarheid van schade.
219	9	15	In vraag 163 van Nota van Inlichtingen 1 gevraagd om artikel 15 'Boete' te verwijderen. Dit verzoek is niet gehonoreerd, omdat er sprake zou zijn van een 'subjectieve beleving' door Inschrijver. Inschrijver maakt bezwaar tegen deze suggestie. De huidige formulering van de boetebepaling is veel te breed en onduidelijk, waardoor de 'subjectieve beleving' dat Opdrachtnemers als pinapparaat gebruikt kunnen worden fier overeind blijft staan. Er is namelijk op geen enkele wijze beschreven wat de aard, omvang of verwijtbaarheid van het verzuim en de geleden schade moet zijn om de boete te kunnen innen. Aanbestedende dienst kan in de beantwoording dan wel aangeven dat het 'natuurlijk aantoonbaar' moet zijn, maar zolang dit niet gedefinieerd is, ontbreekt enige juridische onderbouwing. In algemene zin is deze boetebepaling eveneens zeer onwenselijk. In de overeenkomst zijn al verschillende, andere mechanismes en malusregelingen opgenomen. Deze extra boetebepaling is niet marktconform, onredelijk en disproportioneel. Voor ieder minimaal verzuim kan direct een boete van 5 procent van de jaarlijkse contractwaarde opgelegd worden. Ook hierin merken we bovendien op dat in de eerdere raamovereenkomst, na lang overleg tussen Aanbestedende dienst en LAS-leveranciers, deze boetebepaling verwijderd is. Zoals in een eerdere vraag beschreven is deze eerdere overeenkomst uiterst relevant en is het eenzijdig aanpassen van juridische voorwaarden zonder enige toelichting uiterst merkwaardig. Wij vragen Aanbestedende dienst daarom nogmaals met klem om artikel 16 in zijn geheel te verwijderen. Gaat u hiermee akkoord?	Voor het opleggen van een boete moet opdrachtnemer in verzuim zijn. Ten aanzien van de toestand van verzuim zal opdrachtgever moeten kunnen aantonen aan welke voorwaarden in de overeenkomst niet wordt voldaan en dat inmiddels sprake is van de situatie van verzuim. Verder verwijst inschrijver naar een eerdere raamovereenkomst, echter voor de onderhavige raamovereenkomst is deze eerdere overeenkomst niet relevant aangezien deze voor zover bekend een andere aanbesteding betrof en daarmee geen sprake kan zijn van een wijziging van de onderhavige overeenkomst.
220		artikel 16 / nieuw artikel 15	Vraag 163, concept nadere overeenkomst, artikel 16 (nieuw art. 15): een boetebeding moet worden aangemerkt als een vervangende prestatie voor nakoming. Op grond van constante rechtspraak op dit punt moet het in strijd met artikel 6:248 BW worden geacht indien één en dezelfde tekortkoming twee zelfstandige boetes met zich kan brengen, zoals het bepaalde in dit artikel 16 twee kan brengen. Bent u gelet hierop bereid om het volgende aan artikel 16 toe te voegen: Deze boetebepaling kan niet zover gaan, dat Opdrachtnemer voor één en dezelfde tekortkoming twee zelfstandige boetes moet betalen.	Opdrachtgever zal geen twee dezelfde boetes opleggen voor één en dezelfde tekortkoming.

2. Vervolg van de planning van deze aanbestedingsprocedure

Activiteit	Datum
Publicatie Europese aanbesteding Merrell Source-to-Contract	17 oktober 2025
Ontvangst vragen en amendementen eerste vragenronde	3 november 2025 vóór 16.00 uur

Publicatie 1e nota van inlichtingen	17 november 2025
Ingelaste mondelinge nvi	25 november 2025 om 13.30 uur
Publicatie 2e nota van inlichtingen	1 december 2025
Ontvangst vragen 2e vragenronde uitsluitend over de 1e en 2e nota van inlichtingen	8 december 2025 vóór 12.00 uur
Publicatie 3e nota van inlichtingen	18 december 2025
Ontvangst offertes TenderNed	13 januari 2026 voor 11.00 uur
Voorgenomen gunning	30 januari 2026
Laatste dag standstill	20 februari 2026
Beoogde ingangsdatum raamovereenkomsten	21 februari 2026